

EBA/GL/2017/03

11/07/2017

Végleges iránymutatások

a kötelezettségek tőkévée való átalakításának rátájáról a hitelezői feltőkésítés során

1. Megfelelés és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások rögzítik az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatás elsősorban intézményekre vonatkozik.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes illetékes hatóságok 11/09/2017-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásnak. Az értesítéseket „EBA/GL/2017/03” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

I. cím – Tárgy, hatály és fogalom meghatározások

1. Tárgy

- 1.1. Ezek a 2014/59/EU irányelv (BRRD) 50. cikk (4) bekezdése alapján készített iránymutatások a kötelezettségek tőkévé való átalakításának rátájával foglalkoznak hitelezői feltőkésítés esetén. Az életképtelenség bekövetkezésekor a releváns tőkeinstrumentumok átalakítása során is jelentőséggel bírnak, mert a 60. cikk (3) bekezdés d) pontja biztosítja az összhangot az 50. cikkel, ideértve az EBA iránymutatásokat is, amely a releváns tőkeinstrumentumok átalakításának előfeltétele.
- 1.2. Az 50. cikk (1) bekezdése előírja, hogy hitelezői feltőkésítés alkalmazása során a szanálási hatóságok különböző átváltási rátákat alkalmazhatnak a tőkeinstrumentumok és a kötelezettségek különböző osztályaira. Ha így járnak el, akkor igazodniuk kell ahhoz az elvhez, miszerint: i. az átváltási rátának megfelelő mértékben kompenzálnia kell az érintett hitelezőt a leírási és átalakítási hatáskörök alkalmazásából eredő mindenfajta veszteségért (50. cikk (2) bek.); és ii. az alkalmazandó fizetéseképtelenségi jog szerinti előresorolt kötelezettségekre alkalmazandó átváltási rátának nagyobbnak kell lennie, mint az alárendelt kötelezettségekre alkalmazandó átváltási ráta (50. cikk (3) bek.).
- 1.3. Az 50. cikk (4) bekezdése alapján ezekben az iránymutatásokban mindenképp először azt kell bemutatni, hogyan kompenzálhatók az érintett hitelezők megfelelő módon az átváltási ráta segítségével, és milyen relatív átváltási ráták tükrözhetik megfelelően az előresorolt kötelezettségek elsőbbségét az alkalmazandó fizetéseképtelenségi jog keretében.
- 1.4. A BRRD nem kötelezi a szanálási hatóságokat különböző átváltási ráták megállapítására, így a hatóságok a hitelezői feltőkésítés alkalmazása illetve a releváns tőkeinstrumentumok leírására vagy átalakítására vonatkozó hatáskör gyakorlása során dönthetnek úgy is, hogy minden egyes instrumentumot vagy kötelezettséget azonos rátán váltanak át tőkévé, feltéve, hogy elérik a szanálási célokat, valamint betartják a leírásnak és az átalakításnak a 48. cikk szerinti sorrendjét, a szanálás 34. cikk szerinti alapelveit, Európai Unió Alapjogi Chartája szerinti tulajdonhoz fűződő jogot, továbbá a hitelezői feltőkésítés esetében a 75. cikkben megfogalmazott elvet, miszerint „a hitelezők egyike sem járhat rosszabbul”. Az iránymutatások a fenti tényezőkre tekintettel adnak útmutatást az átváltási ráták megállapításához.
- 1.5. Az iránymutatások tárgya a hitelezők nemzeti kielégítési sorrendjében jogszabályi vagy szerződéses okok miatt eltérően rangsorolt instrumentum-kategóriákra vonatkozó átváltási ráták differenciált kialakítása. Nem foglalkoznak az iránymutatások olyan instrumentum-kategóriák átváltási rátáinak differenciált kialakításával, amelyek esetében az eltérés oka nem a nemzeti kielégítési sorrendjében elfoglalt hely, hanem a szabályozás vagy az elszámolási módszer.

2. Hatály és alkalmazási szint

- 1.6. Az iránymutatások címzettjei olyan szanálási hatóságok, amelyek differenciált átváltási ráták szerint kártalanítják a hitelezőket, miközben egy adott BRRD szerinti intézmény, az 1. cikk b), c) és d) pontjában hivatkozott jogalany, az áthidaló intézményre átruházott vagy a vagyoneértékesítési illetve az eszközelkülönítési eszköz alkalmazása keretében átadott követelések vagy hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok vonatkozásában a hitelezői feltőkésítés eszközét használják, és élnek a differenciált átváltási ráták megállapításának lehetőségével. Relevánsak az iránymutatások azoknak a szanálási hatóságoknak a szempontjából is, amelyek az életképtelenség bekövetkezésekor a releváns tőkeinstrumentumok leírására vagy átalakítására vonatkozó hatáskört gyakorolják. Ennek alapja, a 60. cikk (3) bekezdésének d) pontja, amely előírja, hogy az ilyen tőkeinstrumentumok csak akkor alakíthatók át, ha az egyes releváns tőkeinstrumentumok kapcsán nyújtott elsődleges alapvető tőkeinstrumentumok számát meghatározó átváltási ráta megfelel az 50. cikkben rögzített alapelveknek és jelen iránymutatásoknak.

II. cím – Iránymutatások a kötelezettségek tőkévé történő átalakításának rátájáról

Alapelvek

- 1.7. Az alább meghatározott alapelvek közvetlenül kapcsolódnak BRRD követelményeikhez, és az irányelvben lefektetett szanálási elvek illetve biztosítékok terjedelmét nem bővítik. Azt igyekeznek egyértelműsíteni, hogyan tudnak a szanálási hatóságok az említett elvekre és biztosítékokra tekintettel gondoskodni arról, hogy a hitelezők a differenciált átváltási ráta révén megfelelő kártalanításban részesüljenek.
- 1.8. **1. alapelv: A hitelezők egyike sem járhat rosszabbul** A szanálási hatóságok az átváltási ráták megállapítása során törekedjenek arra, hogy egyik hitelező vagy tulajdonos se számíthasson rosszabb elbánásra annál, mint amelyben akkor részesült volna, ha a vállalkozás ellen a szanálás megindításáról hozott döntés időpontjában megindult volna a nemzeti fizetéseképtelenségi eljárás. A hatóságok akkor járnak el helyesen, ha a várható tényleges elbánást a BRRD36. cikk (4) bekezdés b)-g) pontjai szerint végzett értékelés alapján mérik fel. A fizetéseképtelenség folytán várható elbánás felmérését annak az elbánásnak a becslésére tanácsos alapozni, amelyre a tulajdonosok és a hitelezők egyes osztályai akkor számíhattak volna, ha a vállalkozás a BRRD36. cikk (8) bekezdésében előírt rendes fizetéseképtelenségi eljárás keretében került volna felszámolásra.
- 1.9. Amikor a hitelezői feltőkésítés alkalmazása vagy a releváns tőkeinstrumentumok leírására vagy átalakítására vonatkozó hatáskör gyakorlása során a szanálási hatóságok átváltási rátákat állapítanak meg, azt is fel kell mérniük, hogy az EU Alapjogi Chartájában meghatározott tulajdonhoz való jog megfelelőképpen figyelembe vételre került.

- 1.10. **2. alapelv: Hitelezők kielégítési sorrendje** Az 1. alapelv céljainak elérésétől függően a szanálási hatóságoknak kizárólag szanálási célok elérése vagy a BRRD 34. cikkében írt egyéb elvek betartása érdekében tanácsos differenciált átváltási rátákat megállapítani. Különösen, az átváltási ráta megállapítása során a szanálási hatóságok igyekezzenek biztosítani, hogy:
- a. elsőként a szanálás alatt álló intézmény tulajdonosai viseljék a veszteségeket;
 - b. a BRRD kifejezetten eltérő rendelkezéseinek esetétől eltekintve a szanálás alatt álló intézmény tulajdonosai után a hitelezők viseljék a veszteségeket, a követeléseiknek a rendes fizetéseképtelenségi eljárás szerinti rangsora sorrendjében; és
 - c. az egyazon osztályba tartozó hitelezők részesüljenek azonos elbánásban.
- 1.11. Amikor a releváns tőkeinstrumentumok leírására vagy átalakítására vonatkozó hatáskörüket a BRRD59. cikkében rendeltek szerint gyakorolva a hatóságok átváltási rátákat állapítanak meg, akkor szükséges lenne biztosítaniuk, hogy a veszteségeket a tulajdonosok viseljék az első helyen, a hitelezők a követeléseiknek a rendes fizetéseképtelenségi eljárás szerinti rangsora sorrendjében viselik a veszteségeket, és az egyazon osztályba tartozó hitelezők azonos elbánásban részesülnek, kivéve, ha ez nem egyeztethető össze tulajdonhoz való jog tiszteletben tartásának az EU Alapjogi Chartája szerinti kötelezettségével.
- 1.12. Ezeknek az alapelveknek az alkalmazására vonatkozóan a szanálási hatóságok az alábbiakban találnak útmutatást.

Értékelés

- 1.13. A hitelezői feltőkésítés alkalmazása illetve a tőkeinstrumentumok leírására vagy átalakítására vonatkozó hatáskör gyakorlása előtt az életképtelenség bekövetkezésekor BRRD 36. cikk (4) bekezdésének b)-g) pontjai szerint kell értékelni az intézmény eszközeit és forrásait. Ennek ki kell terjednie a vállalkozás eszközeinek és forrásainak megbízható értéken történő, prudens és valós értékelésére.
- 1.14. Az értékelés célja, hogy több olyan döntéshez információnyújtás, amelyet a szanálási hatóságnak meg kell hoznia többek között a részesedések vagy egyéb tulajdonviszonyt megtestesítő instrumentumok bevonásának vagy hígításának, és a szanálás bekövetkezésekor elszámolandó veszteségek mértékéről. Az értékelésnek ki kell terjednie az átalakítás után az átalakított instrumentumok tulajdonosainak átadott vagy nekik kibocsátott új részesedések tőkeértékére vonatkozó becslésre.
- 1.15. A BRRD 36. cikk (8) bekezdése szerint az értékelésnek tartalmaznia kell az azon elbánásra vonatkozó becslést, amelyben az egyes tulajdonosi és hitelezői osztályok során várhatóan részesültek volna, ha a vállalkozás rendes fizetéseképtelenségi eljárás keretében került volna felszámolásra. A 74. cikk (2) bekezdése szerint utólagos független értékelés során meg kell határozni, hogy az a tényleges elbánás, amelyben a tulajdonosok és hitelezők a hitelezői

feltőkésítés alkalmazása miatt részesültek rosszabb volt-e annál, amiben akkor részesültek volna, ha a vállalkozással szemben rendes fizetésképtelenségi eljárás indult volna (utólagos értékelés).

Az 1. alapelv alkalmazása: Biztosítani, hogy a hitelezők egyike se járjon rosszabbul, mint felszámolás esetén

- 1.16. **A hitelezői feltőkésítés alkalmazása esetén a hatóságoknak úgy kellene meghatározni az átváltási rátákat, hogy a szanálási hatáskörök alkalmazása után az egyes tulajdonosok vagy hitelezők összevont tőke- és hitelkövetelésének , a BRRD 36. cikk (4) bekezdésének b)-g) pontja szerinti értékeléssel felmért várható értéke legyen legalább egyenlő vagy nagyobb annál a várható értéknél, amelyhez a tulajdonos vagy a hitelező a BRRD 36. cikk (8) bekezdésében írt becslés szerint akkor jutott volna, ha a vállalkozás rendes fizetésképtelenségi eljárás keretében került volna felszámolásra,.**
- 1.17. **A BRRD 59. cikkében hivatkozott leírási vagy átalakítási hatásköröket önállóan, a hitelezői feltőkésítés vagy bármely más szanálási eszköz alkalmazása nélkül is igénybe lehet venni. Ha a hatóságok ebben az esetben differenciált átváltási ráták használata mellett döntenek, akkor az átváltási rátákat legalább a tulajdonhoz fűződő alapvető jog fenntartásához szükséges mértékben úgy határozzák meg, hogy az a várható tényleges elbánás, amelyben az egyes tulajdonosok vagy hitelezők részesülnek (amelyet az összevont tőke- és hitelkövetelésüknek a szanálási hatáskörök alkalmazása után előálló, a BRRD 36. cikk (4) bekezdése b)-g) pontja szerinti értékeléssel felmért értéke határoz meg) legyen várhatóan legalább egyenlő vagy nagyobb annál várható értéknél, amelyhez a tulajdonos vagy a hitelező az IBHSZ 36. cikk (8) bekezdésében írt becslés szerint akkor jutott volna, ha a vállalkozás rendes fizetésképtelenségi eljárás keretében került volna felszámolást.**
- 1.18. A hitelezői követelések teljes leírása esetén e követeléseknek semmiféle értéke nem marad. Amikor egy kötelezettség vagy egyéb instrumentum tőkévé alakul át, a tőke értéke az eredetileg átalakított követelés értékénél lehet nagyobb, kisebb vagy azzal egyenlő. Ennek a tőkekövetelésnek az értékét a hitelező által kapott tényleges bánásmód értékelése során figyelembe kell venni.
- 1.19. Ahol az érintett hitelezők által a leírás és átalakítás után kapott tőke teljes becsült értéke várhatóan nagyobb lesz, mint a leírt vagy tőkévé alakított hitelkövetelések összesített összege, akkor az 1. alapelv a differenciált átváltási ráták alkalmazása nélkül is teljesíthető.
- 1.20. Ahol az érintett hitelezők által a leírás és átalakítás után kapott tőke teljes várható értéke alacsonyabb, mint a leírt vagy tőkévé alakított hitelkövetelések összesített összege, akkor differenciált átváltási rátákra lehet szükség.

- 1.21. Ahol differenciált átváltási ráták alkalmazására van szükség, nehogy a hitelezők rosszabbul járjanak, mint rendes fizetéseképtelenségi eljárás esetén, vagy, mert a tulajdonhoz fűződő jog védelme vagy egyéb szanálási cél azt megkívánja, az átváltási rátákat úgy kell megállapítani, hogy az előresorolt hitelezők ne számíthassanak rosszabb elbánásra, mint rendes fizetéseképtelenségi eljárás esetén, illetve a tulajdonhoz fűződő jog védelme biztosított legyen. A szanálási hatóságok ne határozzanak meg olyan átváltási rátát, amely az előresorolt hitelezőknek több értéket juttat annál, mint ami a 2. alapelv betartásához, azt elkerülendő, hogy az előresorolt hitelezők rosszabbul járjanak, mint rendes fizetéseképtelenségi eljárás esetén, vagy mint ami a tulajdonhoz fűződő jog vagy egyéb szanálási célok védelméhez szükséges.
- 1.22. Minden olyan hitelező esetében, akinek a teljes követelése tőkévé alakult át, *legalább* akkorának kell lennie a neki jutó tőke várható értékének, mint amekkora megtérülésben részesülne rendes fizetéseképtelenségi eljárás esetén.
- 1.23. Minden olyan hitelező esetében, akinek a követelése csak részben alakult át tőkévé, *legalább* akkorának kell lennie a neki jutó tőke várható értékének, mint amekkora megtérülésben rendes fizetéseképtelenségi eljárás esetén a fennmaradó hitelkövetelés levonása után részesülne.

A 2. alapelv alkalmazása: A BRRD 34. cikkében írt egyéb szanálási alapelvek betartása

- 1.24. **A hatóságok úgy határozzák meg az átváltási rátákat, hogy azok az ésszerűség keretein belül a lehetséges mértékig és a hitelezői biztosítékok valamint a tulajdonhoz fűződő alapvető jogok tiszteletben tartása mellett biztosítsák a hitelezők kielégítési sorrendjének maradéktalan betartását. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a hitelezők egy adott osztályát várhatóan veszteség éri, azaz a szanálási hatáskörök alkalmazása után fennmaradó tőke- és hitelkövetelések teljes értéke a BRRD 36. cikk (4) bekezdésének b)-g) pontjai szerint lefolytatott értékelés alapján kevesebb, mint amekkora az adott osztály követeléseinek értéke a szanálás előtt volt, akkor a szanálási hatóságnak a hátrább sorolt kötelezettségek és instrumentumok esetében nullával egyenlő, vagy ahhoz közeli átváltási rátát kell megállapítania .**
- 1.25. Ez azt jelenti, hogy először a tulajdonosok viselik a veszteséget. A szanálás révén megóvott bármely értékből először az előresorolt és az alárendelt hitelezők követeléseire kell allokálni. A differenciált átváltási ráták célja nem más, mint annak biztosítása, hogy a fizetéseképtelenségi eljárásban felmerülő követelések sorrendjének megfelelően a hitelezők csak a tulajdonosok után viseljék a veszteségeket. Meg lehet azonban állapítani olyan átváltási rátákat is, amelyek révén marad valamennyi pozitív értékű követelése az eredeti tulajdonosoknak (és azoknak a tulajdonosoknak is, akiknek a követelése a releváns tőkeinstrumentumok életképtelenség bekövetkezésekor történő átalakításából erednek), illetve amelyek folytán a tőkéből a hitelezők egy vagy több osztálya bizonyos arányban részesedhet. A tulajdonosoknál akkor maradhat valamennyi pozitív érték, ha egyetlen hitelező leírására sincs szükség, azaz amikor a hitelezői feltőkésítés csak átalakítást igényel.

1.26. A tőkéből a hitelezők egy vagy több osztálya bizonyos arányban akkor részesedhet, ha a hitelezők egy osztályának tőkévé való átalakítása maradéktalanul végbement, de további átalakításra van még szükség, és az előbbre sorolt hitelezői kategória részleges vagy teljes átalakítása nem okozott veszteséget (azaz minél több előbbre sorolt hitelező kap akkora hitel- és tőkekövetelést, amelynek a teljes értéke legalább az eredeti hitelkövetelésükkel egyenlő).

Záró rendelkezések

1.27. **A szanálási hatóságok csak a fenti alapelvek teljesüléséhez szükséges esetekben alkalmazzanak differenciált átváltási rátákat.** Nincs szükség differenciált átváltási rátákra ott, ahol nem merülnek fel jelentős aggályok a hitelezői biztosítékok vagy az tulajdonhoz fűződő alapvető jogok védelmével kapcsolatban, és a szanálási hatóságok meg vannak győződve arról, hogy a 34. cikkben lefektetett elvek azonos átváltási ráták alkalmazása esetén is érvényre jutnak, és eléri a szanálási célokat.

1.28. **Differenciált átváltási ráták alkalmazása esetén a hatóságoknak olyan átváltási rátákat szükséges meghatározni, amelyek alapján kellő bizonyossággal kijelenthetik, hogy sem a hátrább sorolt hitelezők, sem a tulajdonosok nem járnak rosszabbul, mint (hitelezői feltőkésítés esetében) a rendes fizetéseképtelenségi eljárással, és a tulajdonhoz fűződő alapvető jogaik védelme is biztosított.** Ez azt jelenti, hogy az előresorolt hitelezőkre vonatkozó átváltási ráták nem lehetnek aránytalanul magasak. Aránytalan előny keletkezne, ha az ilyen hitelezők esetében jelentősen magasabb értékű követelésekre lehetne számítani a BRRD 36. cikk (8) bekezdése szerint elvégzett becslés alapján.

III. cím – Záró rendelkezések és végrehajtás

Ezeket az iránymutatásokat az érintett szanálási hatóságoknak a közzétételtől számított 6 hónapon belül kell a nemzeti szanálási gyakorlatba átültetni.